

Branko Pavlović, član Izvršnog odbora Generali osiguranja i predsednik Udruženja aktuara Srbije

■ **Najveće svetske reosiguravajuće kuće Munich Re, Swiss Re i nekoliko velikih osiguravajućih kompanija su se angažovale s ciljem da uvedu Blockchain tehnologiju u delatnost osiguranja i reosiguranja. Reosiguranje je po svojoj prirodi mnogo bliže filozofiji Blockchaina, jer mnogo reosiguravača i retrocesionara deli jedan rizik**

Kada ćemo polise plaćati bitkoinima?

Blockchain generalno izgleda kao još jedan od pojmova o kome svi pričaju, ali niko nije probao... U oblasti osiguranja je Blockchain godinama daleko od ozbiljne primene, ali je popularan zbog potencijala koji ima. Ovom kolumnom želim da pomognem da se o Blockchainu još više priča, a valjda ćemo ga jednom i isprobati. Istraživanje kompanije McKinsey kaže da se Blockchain danas nalazi na stadijumu razvoja na kome se web nalazio 1996. godine. Radi lakšeg podsećanja kako je web tada izgledao, te godine se Srbija priključila na globalni Internet.

Glavni razlog popularnosti Blockchaina su kriptovalute koje se zasnivaju na toj tehnologiji. Danas svako može da kupi bitkoine na specijalizovanom bankomatu u Zemunu, a fudbaleru u nižerazrednom turskom klubu Harunustaspor je transfer plaćen u delovima bitkoina.

Koncept Blockchain tehnologije je razvijen 2008. godine u originalnom dokumentu nepoznatog autora koji se potpisao kao Satoši Nakamoto, što svemu daje izvesnu dozu misterioznosti. Nepoznati autor je dokazao da se tzv. problem "duple potrošnje" digitalnih dobara može rešiti bez posrednika u koga obe strane imaju poverenja, drugim rečima da za prebacivanje digitalnog novca s računa jednog korisnika na račun drugog korisnika nije neophodno posredovanje banke. Digitalna dobra mogu biti kriptovalute, ali i ugovori, hartije od vrednosti, itd.

Blockchain je javna decentralizovana baza podataka u kojoj se transakcije izvršavaju i potvrđuju anonimno. Bukvalni prevod Blockchaina bi bio lanac blokova, gde svaki blok predstavlja transakciju, a lanac celu bazu podataka. O svakoj transakciji se obaveštava mnogo učesnika u mreži, tzv. čvorovi mreže. Čvorovi stalno sinhronizuju svoje kopije lanca/baze i čuvaju kopiju celog lanca/baze zauvek. Kada se jednom informacija/blok unese u bazu/lanac ne može biti promenjena. Zbog svoje distribuiranosti na više čvorova, sistem baza podataka ne može "pasti". Pravila i algoritmi su definisani unapred i svi učesnici u mreži ih moraju poštovati.

Entiteti koji pretvaraju informacije u blokove i verifikuju da su transakcije/blokovi koje unose drugi korisnici u bazu/lanac legitimne su nazvani rudari. Svaki blok sadrži 4 informacije: vezu ka prethodnom

bloku, rezime transakcije, vremenski pečat i dokaz o formiranju bloka. Da bi blokovi bili uključeni u lanac zahteva se velik broj nezavisnih konfirmacija od strane rudara. Rudari za svoj rad koji se naziva rudarenje bivaju nagrađeni bitkoinima.

Pored funkcija baze podataka Blockchain ima i mogućnost izvršavanja programa, što predstavlja veliki potencijal za biznis. U delatnosti osiguranja u dalekoj budućnosti će možda Blockchain tehnologija biti upotrebljena na sledeći način: na ulici se ošteti automobil koji ima polisu osiguranja, saobraćajne kamere snime situaciju i na osnovu polise pozovu odgovarajuću šlep službu koja dolazi po automobil i odvozi ga u odgovarajući servis gde ga popravljaju; istovremeno kamere šalju informaciju o događaju osiguravajućoj kompaniji, dok šlep služba i servis šalju račune tako da se šteta automatski plaća.

Najveće svetske reosiguravajuće kuće Munich Re, Swiss Re i nekoliko velikih osiguravajućih kompanija su se angažovale s ciljem da uvedu Blockchain tehnologiju u delatnost osiguranja i reosiguranja. Reosiguranje je po svojoj prirodi mnogo bliže filozofiji Blockchaina, jer mnogo reosiguravača i retrocesionara deli jedan rizik. Imovinskim osiguravačima bi mogla da se obezbedi veća transparentnost njihovih reosiguravajućih ugovora. U slučaju transfere rizika iz osiguravajuće kompanije reosiguravaču Blockchain može da pomogne da se sagleda koliko retrocesionara i kako je dalje podelilo rizik sa reosiguravačem. Takođe, olakšao bi razmenu informacija o likvidiranim, a naročito rezervisanim štetama, između svih navedenih učesnika u preuzimanju rizika, što bi poboljšalo njihovu adekvatnost tehničkih rezervi. Osiguravač bi brzo i lako dobio sve potrebne informacije o retrocesionarima, koje su neophodne za poboljšanje kapitalne efikasnosti i ispunjenje zahteva za kapitalnu adekvatnost.

Iako posle reosiguranja, svetla budućnost Blockchain tehnologije očekuje se i u osiguranju kroz omogućavanje rasta premije naročito na nerazvijenim tržištima, povećanje efikasnosti procesa i smanjenje troškova poslovanja usled automatizacije. Polise osiguranja će jednog dana sigurno moći da se plate i kriptovalutama, a kad će se to desiti veliko je pitanje, verovatno prilikom ulaska Srbije u Evropsku uniju. ■

